

50000&1
SEAPs

**Rokasgrāmata
energopārvaldības sistēmas
izveidei un ieviešanai Ādažu
novadā atbilstoši LVS EN ISO
50001:2012 standartam**

3.versija

**Ekodoma
2017.gada 1.februārī**

Autors	
Līdzautori	Anrijs Zēbergs, Ādažu novada dome
Datums	2017
Faila nosaukums	

Šī rokasgrāmata ir sagatavota Eiropas projekta „50000&1 SEAPs – Energy Management for Sustainable Action Plans” ietvaros, ko līdzfinansē Eiropas Komisija programmas Saprātīga enerģija Eiropai ietvaros.

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Autori ir pilnībā atbildīgi par šīs publikācijas saturu. Tas neatspoguļo Eiropas Savienības viedokli. Ne Konkurētspējas un inovāciju izpildaģentūra, ne Eiropas Komisija neatbild par jebkādu šeit ietvertās informācijas tālāku izmantošanu.

Satura rādītājs

Saīsinājumi	5
1. Vispārīgie nosacījumi	6
2. Vadības atbildība	9
2.1. Augstākā vadība	9
2.2. Pārvaldības atbildīgie	10
3. Ādažu novada enerģētikas politika	13
4. Energopļānošana	14
4.1. Vispārīgi	14
4.2. Normatīvie nosacījumi un citas prasības	14
4.3. Enerģijas pārskats	14
4.4. Enerģijas bāzes līnija	16
4.5. Energoefektivitātes rādītāji	17
4.6. Mērķi un energopārvaldības rīcības plāns	17
5. Ieviešana	20
5.1. Kompetence, apmācības un informētība	20
5.2. Komunikācija	21
5.3. Dokumentācija	21
5.3.1. Dokumentācijas prasības	22
5.3.2. Dokumentu vadība	22
5.4. Darbības kontrole	23
5.5. Projektēšanas plānošana (pirms iepirkuma)	24
5.6. Energoapkalpojumu, produktu, iekārtu un enerģijas iepirkumi	24
6. Monitorings	26
6.1. Monitorings, mērījumi un analīze	26
6.2. Atbilstības novērtējums normatīvajiem un citiem aktiem	27
6.3. EPS iekšējais audits	27
6.4. Neatbilstības, korekcijas, korektīvās un preventīvās darbības	28
6.5. Pierakstu kontrole	28
7. Pārvaldības pārskats	29

7.1.	Informācija pārvaldības pārskata veikšanai	29
7.2.	Pārvaldības pārskata rezultāti	29

Saīsinājumi

AS	Akciju sabiedrība
ES	Eiropas Savienība
EPS	Ādažu novada energopārvaldības sistēma
IERP	Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2015.-2020.gadam
NAIS	Normatīvo aktu informācijas sistēma
SEG	siltumnīcefekta gāzu emisijas
SIA	Sabiedrība ar ierobežoto atbildību

1. Vispārīgie nosacījumi

2015.gada 22.septembrī ar lēmumu Nr.184 Ādažu novada dome apstiprināja Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2015.-2020.gadam un ieviešanas plānu. Lai novadā panāktu izmaiņas un tiktu nodrošināta veiksmīga ilgtspējīga enerģijas rīcības plāna (IERP) un energopārvaldības sistēmas ieviešana, tika izveidota jauna IERP darba grupa ar 2016. gada 17.novembra rīkojumu Nr. ĀND/1-10-1/16/66, kas novada līmenī uzraudzīs plānā paredzēto pasākumu ieviešanu. Darba grupas viens pirmajiem uzdevumiem būs uzraudzīt energopārvaldības sistēmas ieviešanu Ādažu novadā un nodrošināt nepārtrauktu energoefektivitātes rādītāju un energopārvaldības sistēmas uzlabošanu.

Atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 15.pantam, pašvaldībām citu starpā ir šādas autonomās funkcijas:

- organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;
- gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);

Energopārvaldība ir centieni efektīvi un iedarbīgi panākt enerģijas lietderīgu izmantošanu, izmantojot pieejamos resursus. Tā ir sistemātiska enerģijas patēriņa pārzināšana ar mērķi to samazināt, kā rezultātā tiek meklēti tehniski ekonomiski efektīvākie risinājumi pašvaldības īpašumā esošo objektu apsaimniekošanā, uzlabojot energoefektivitātes līmeni un ilgtermiņā samazinot finanšu izdevumus, kā arī emisijas. Energopārvaldības sistēma iekļauj dažādus rīkus, vadlīnijas un procedūras, kas ļauj pašvaldībai optimizēt enerģijas resursu izmantošanu, plānojot un ieviešot energotaupības pasākumus, turklāt darot to ar minimālu ietekmi uz vidi.

LVS EN ISO 50001:2012 standarts ir Eiropas standarts, kas bez pārveidojumiem tā saturā pārņemts nacionālā standarta statusā. ISO standarta mērķis definē pamatnosacījumus, kā izveidot, ieviest, uzturēt un uzlabot energopārvaldības sistēmu. Savukārt, energopārvaldības sistēmas mērķis ir nodrošināt pašvaldībai iespēju ieviest sistemātisku pieeju nepārtrauktam enerģijas rādītāju uzlabojumam, ieskaitot energoefektivitāti, enerģijas lietojumu un patēriņu. Tādējādi pašvaldībām ir iespēja:

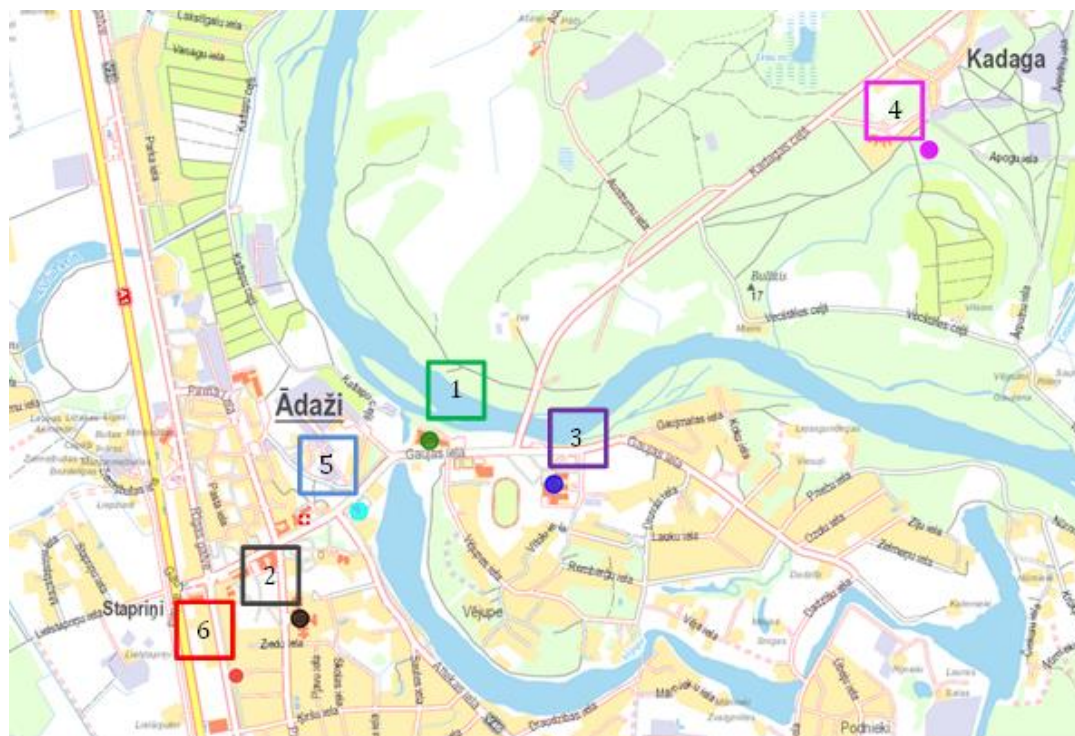
- veidot enerģijas patēriņa uzskaiti un analīzi;
- noskaidrot energoefektivitātes pasākumu nepieciešamību objektos;
- iegūt energoefektivitātes rādītāju uzraudzības plānu, lai plānotu jaunus pasākumus un novērtēt realizēto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu sniegumu pašvaldības ēkās un citos objektos, kas iekļauti EPS;
- racionāli apsaimniekot pašvaldības īpašumā esošās ēkas un citus EPS iekļautos infrastruktūras objektus, samazināt izmaksas, uzlabot konkurētspēju, novirzot ietaupītos līdzekļus attīstībai, kā arī tā rezultātā samazināt SEG emisijas.

Enerģopārvaldības **sistēmas sfēra Ādažu novadā** ir:

- pašvaldības ēku un publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras apsaimniekošana.

Ādažu novada enerģopārvaldības sistēma ir ieviesta 2 galvenajās pašvaldības enerģijas patērētāju grupās, kas veido arī šī brīža enerģopārvaldības **sistēmas robežas**:

- sešas pašvaldības ēkas Ādažos un Kadagā, kurās tiek izmantota gan siltumenerģija, gan elektroenerģija:
  - (1) Kultūrizglītības centrs Ādažos, Gaujas ielā 33a (ēkas klasifikācija: biroja / izglītības iestāde. Trīs stāvu ēka, kas ekspluatācijā nodota 2009.gadā. Kopējā aprēķināmā platība ir 6284,9 m²);
  - (2) Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde Ādažos, Pirmā ielā 26a (ēkas klasifikācija: izglītības iestāde. Divu stāvu gāzbetona un māla ķieģeļu ēka, kas celta kā pirmsskolas izglītības ēka un ekspluatācijā nodota 1981.gadā. Kopējā aprēķināmā platība ir 4138 m²);
  - (3) Ādažu vidusskola Ādažos, Gaujas ielā 30 (ēkas klasifikācija: izglītības iestāde. Trīs virszemes stāvu + apkurināta pagrabstāva gāzbetona un māla ķieģeļu ēka, kas celta kā skolas ēka. Kopējā aprēķināmā platība ir 16185,7 m²);
  - (4) Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde Kadagā „Mežavēji” (ēkas klasifikācija: izglītības iestāde. Divu stāvu ēka, kas celta kā pirmsskolas izglītības ēka un ekspluatācijā nodota 2009.gadā. Kopējā aprēķināmā platība ir 2862,25 m²);
  - (5) Bijusī domes ēka Ādažos, Gaujas ielā 16 (ēkas klasifikācija: birojs. Divu stāvu māla ķieģeļu ēka. Kopējā aprēķināmā platība ir 729 m²);
  - (6) Pašvaldības policija Ādažos, Depo ielā 2 (ēkas klasifikācija: birojs. Divu stāvu silikātķieģeļu ēka, kas celta kā ugunsdzēsēju depo. Kopējā aprēķināmā platība ir 193,6 m²).

1.1.attēls. 6 pašvaldības ipašumā esošo iestāžu atrašanās vieta Ādažos

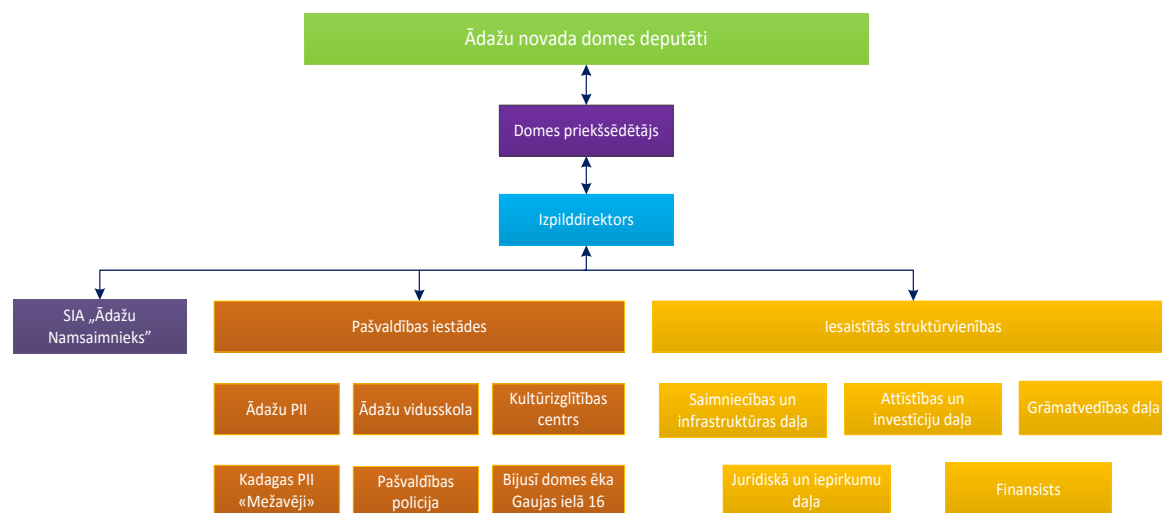
- Ādažu novada domes publiskais ielu apgaismojums (apgaismojuma infrastruktūra ietver 2,6 km gaisa vadu līniju, 16,6 km kabeļlīniju un 6,5 km piekarkabeļu līniju. Kopumā elektroenerģijas padeve tiek nodrošināta ar 15 galvenajām sadalnēm, kas veic elektroenerģijas uzskaiti. Papildus ir izveidotas 17 apakšsadalnes. Ielu apgaismojums tiek kontrolēts ar laika un foto releju palīdzību).

2. Vadības atbildība

2.1. Augstākā vadība

Ādažu novadā domes vadībā ir priekšsēdētājs, divi priekšsēdētāja vietnieki un izpilddirektors. Novada domē ir 4 komitejas, 12 komisijas, 3 kapitālsabiedrības un 11 iestādes. Ar enerģētiku saistītos jautājumus, piemēram, apkuri, ielu apgaismojumu risina vairākas no pašvaldības struktūrvienībām, kas shematiski parādītas 2.1.attēlā. Šobrīd SIA „Ādažu Namsaimnieks” atbild par siltuma padevi ēkām, kas pieslēgtas centralizētajai siltumapgādes sistēmai Ādažos un Kadagā, kā arī daudzdzīvokļu ēku apsaimniekošanu, katlu iekārtu apsaimniekotājiem. Saimniecības un infrastruktūras daļa atbild par līgumu slēgšanu ar ielu apgaismojuma uzturētājiem sešās pašvaldības iestādēs un risina citus inženiertehniskos jautājumus, bet pārējās domes struktūrvienības atbild par finansējuma piesaisti un juridisko jautājumu formulējumu ar ilgtspējīgu attīstību saistītos projektos.

2.1.attēls. Organizatoriskā struktūra IERP ieviešanai Ādažu novadā

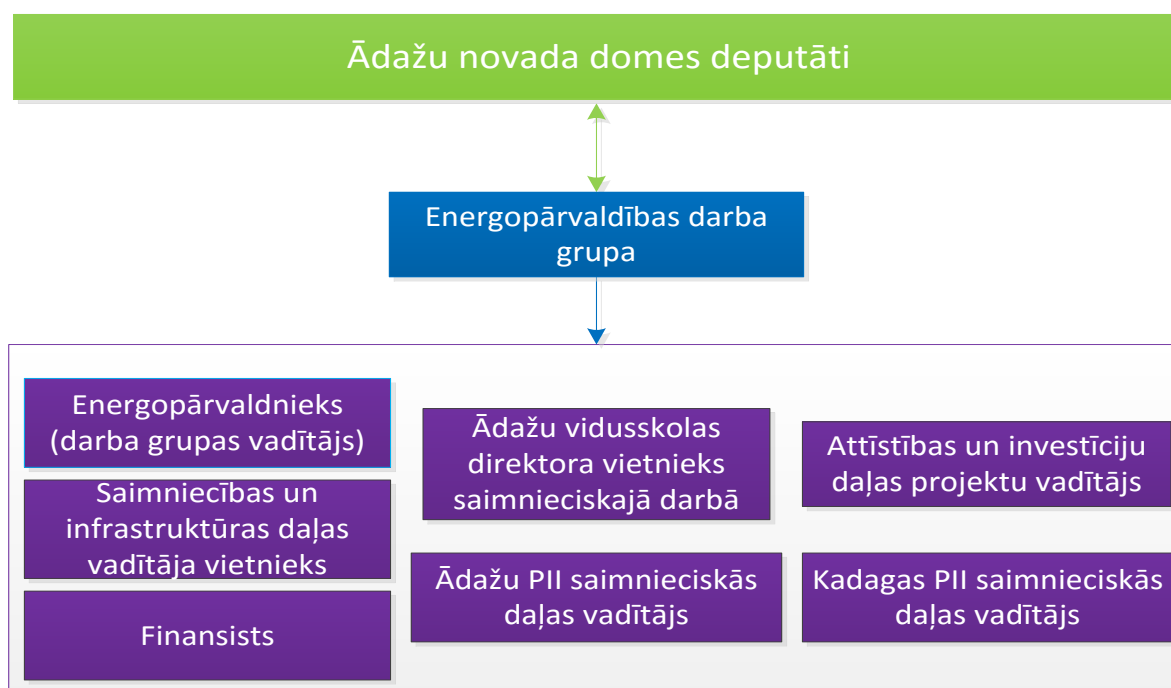
Ādažu novada dome 2015.gada 22.septembrī pieņēma oficiālu lēmumu par energopārvaldības sistēmas izveidi un ieviešanu pašvaldībā. Par tā ieviešanu kā atbildīgais ir iecelts Izpilddirektors, kura viens no pirmajiem uzdevumiem ir izveidot darba grupu. Lai demonstrētu savu nodomu atbalstīt energopārvaldības ieviešanu pašvaldībā un nodrošināt tā nepārtrauktu efektivitāti, Ādažu novada dome apņemas:

- izstrādāt, ieviest un uzraudzīt enerģētikas politiku;

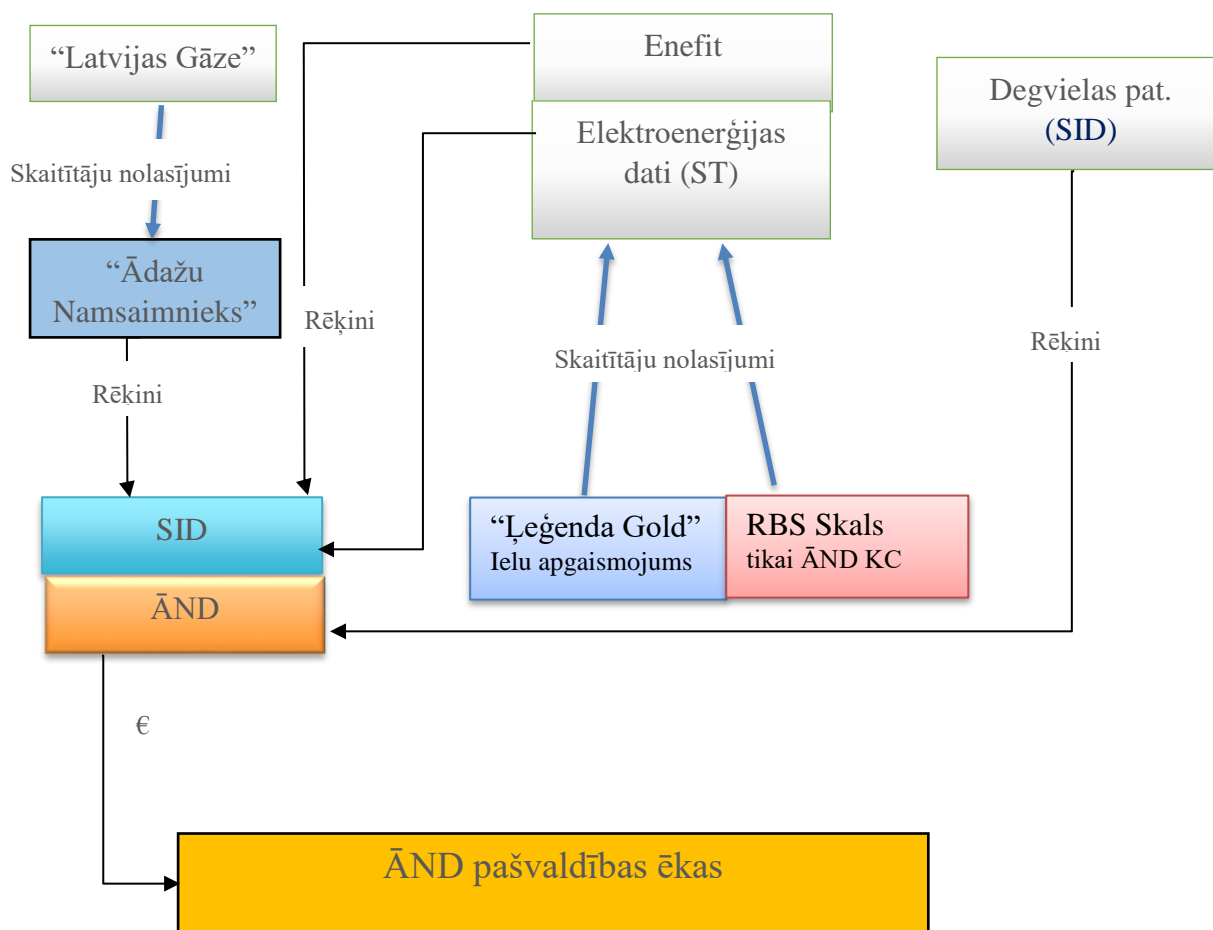
- nodrošināt nepieciešamos resursus (cilvēkresursus, finanšu un citus), lai izveidotu, ieviestu, uzturētu un uzlabotu EPS, kā rezultātā tiks sasniegti noteikti enerģijas rādītāji;
- noteikt un paplašināt energopārvaldības sistēmas robežas;
- darīt zināmu visiem iesaistītajiem pašvaldībā par energopārvaldības nozīmīgumu;
- uzraudzīt, ka ir noteikti enerģijas mērķi;
- uzraudzīt, ka ir izvēlēti piemēroti energoefektivitātes rādītāji;
- ņemt vērā energoefektivitātes rādītājus ilgtermiņa plānošanas procesā;
- uzraudzīt, ka rezultāti tiek noteikti un paziņoti noteiktos laika periodos;
- vadīt vadības pārskatus.

2.2. Pārvaldības atbildīgie

2015.gada 22.septembrī Ādažu novada dome apstiprināja Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2015.-2020.gadam un tā ieviešanas plānu. Tas paredz, ka Ādažu novada pašvaldības izpilddirektors ir atbildīgs par darba grupas izveidošanu un darbību energopārvaldības sistēmas ieviešanu, kā ir arī Darba grupas vadītājs Darba grupa mērķis ir uzraudzīt ne tikai energopārvaldības sistēmas ieviešanu, bet arī Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānā paredzēto pārējo pasākumu ieviešanu. Darba grupas dalībnieki ir apkopoti shēmā zemāk 2.2.attēlā.

Šobrīd pašvaldības ēku atbildīgie darbinieki ir informēti par esošo patēriņu. Novadā dati par enerģijas ražošanu un patēriņu ir pieejami, tiek apkopoti centralizēti. 2.3.attēlā ir dots shematiskais grafiks, kāda ir šobrīd esošā datu/informācijas plūsma.

2.3.attēls. Esošā enerģijas patēriņa datu pārvaldības sistēma Ādažu novada pašvaldības ēkās

Efektīvas energopārvaldības sistēmas nodrošināšanai Ādažu novada pašvaldības darbinieku pienākumi ir dokumentēti Amatu aprakstos vai rīkojumus, kas izdoti,

piemēram, uz noteiktu laika periodu, un tiks uzturēta organizatoriskā struktūrshēma, kas norāda dažādu funkciju attiecības Ādažu novada pašvaldībā ĀNP (2.1. un 2.2.attēli).

IERP darba grupa kopumā pilda tās funkcijas, kuras līdz šim veikuši iesaistītie darbinieki – nodrošina IERP ietverto sektoru attīstību, pasākumu ieviešanu un rezultātu monitoringu. Par sasniegtajiem rezultātiem un rīcības plāna izpildes progresu IERP darba grupas vadītājs reizi gadā atskaitās Ādažu novada domei.

Izpilddirektora pienākumi:

- pārraudzīt, ka EPS tiek izveidota, ieviesta, uzturēta un nepārtraukti uzlabota atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām;
- identificēt un norīkot darbiniekus, kas ir atbildīgi strādāt kopā ar Izpilddirektoru, lai ieviestu EPS aktivitātes;
- sniegt pārskatu Ādažu novada domei par energoefektivitātes rādītāju sasniegšanu un EPS sasniegumiem;
- nodrošināt, ka energopārvaldības pasākumu plānošana tiek veikta, ņemot vērā pašvaldības enerģētikas politiku;
- noteikt atbildīgos un iesaistītos darbiniekus, lai sekmētu efektīvu energopārvaldību un par to paziņot arī visiem iesaistītajiem;
- noteikt nepieciešamos kritērijus un metodes, lai EPS uzturēšana un kontrole būtu efektīva;
- veicināt izpratni par enerģētikas politiku un noteiktajiem mērķiem visos pašvaldības līmeņos.

Ādažu novada pašvaldība 2016.gadā darbā pieņēma energopārvaldnieku, kas ir atbildīgs arī par EPS ieviešanu pašvaldībā.

3. Ādažu novada enerģētikas politika

Mēs uzskatām, ka energoefektivitāte ir viens no pamatkritērijiem, lai virzītos ilgtspējīgas attīstības virzienā, kā rezultātā ir iespējams iekonomēt publisko finansējumu. Ādažu novada dome jau ir spērusi pirmos soļus ilgtspējīgas attīstības virzienā, un 2015.gada 22.septembrī apstiprināja Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2015.-2020.gadam.

Mēs esam apņēmušies samazināt mūsu novada teritorijā CO₂ emisijas līdz 2020.gadam par 20% pret 2010.gadu. Mēs ticam, ka aktīva iesaistīto pušu dalība ir pamatnosacījums, lai mēs sasniegtu izvirzītos mērķus.

Plānošanā mēs esam apņēmušies ņemt vērā visus normatīvos aktus, kā arī veikt nepieciešamos uzlabojumus energoefektivitātes paaugstināšanai mūsu novada teritorijā.

Mūsu pašvaldība šo enerģētikas politiku ir apņēmusies ieviest, ņemot vērā energopārvaldības sistēmas pamatprincipus atbilstoši ISO 50001 standartam. Ādažu novada pašvaldības darbinieki ir iesaistīti energopārvaldības sistēmas izveidē un ieviešanā un uzturēšanā, kā arī par to informē citus.

Enerģijas samazināšanas pasākumi ir virzīti uz to, lai, pirmkārt, samazinātu enerģijas patēriņu gan pašvaldības, gan dzīvojamās ēkās, otrkārt, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu plašāku lietojumu Ādažu novada teritorijā.

Mēs esam apņēmušies ieviest un uzturēt nepārtrauktu enerģijas patēriņa uzskaites sistēmu pašvaldības ēkās un ielu apgaismojumam, kā arī veicināt enerģijas patēriņa samazināšanu un monitoringu visā novada teritorijā, sadarbojoties gan ar enerģijas piegādātājiem, gan ar iesaistītajām pusēm visā procesā.

Mēs apņemamies atbalstīt energoefektīvu produktu iegādi un pakalpojumus, kā arī ilgtspējīguma kritērijus piemērot infrastruktūras projektēšanā novada teritorijā.

Šī Ādažu novada enerģētikas politika tiks skaidrota gan visiem pašvaldības darbiniekiem, gan mūsu sadarbības partneriem, gan sabiedrībai kopumā.

Ādažos, datums

Māris Sprindžuks

Ādažu novada domes priekšsēdētājs

4. Energoplānošana

4.1. Vispārīgi

Energopārvaldības sistēmas ieviešana Ādažu novadā ir cieši saistīta ar Ādažu novada Ilgtspējīga enerģijas rīcības plāna ieviešanu. Energopārvaldības izvirzītie mērķi un energoplānošanas process ir saistīts ar IERP.

4.2. Normatīvie nosacījumi un citas prasības

SID (saimniecības un informācijas) daļa ir Ādažu novada domes atbildīgā struktūrvienība, kas centralizēti uztur normatīvo aktu datu bāzi. Reizi 6 mēnešos tiek apkopota aktuālā informācija par visiem aktiem, gan arī par tiem, kas regulē un ietekmē enerģijas patēriņu. SID daļa novērtē attiecīgo normatīvo aktu ietekmi uz pašvaldību, kā arī informē pašvaldības vadību un tās struktūrvienības, kuras normatīvais akts ietekmē.

Balstoties uz .. daļas sniegto informāciju, energopārvaldnieks reizi 6 mēnešos apkopo aktuālāko informāciju par tiem aktiem, kas regulē un ietekmē enerģijas patēriņu EPS robežās. Energopārvaldnieks izvērtē atbilstību normatīvajiem aktiem un tajos noteiktajiem nosacījumiem, kas saistīti ar enerģijas lietojumu un patēriņu, un par to ziņo pārējo struktūrvienību atbildīgos. Pieraksti tiek veikti un saglabāti elektroniski.

Procedūrā 01 ir atrunāta kārtībā, kādā veidā notiks turpmāka normatīvo nosacījumu un citu prasību definēšana EPS robežās, to biežums un atbildība.

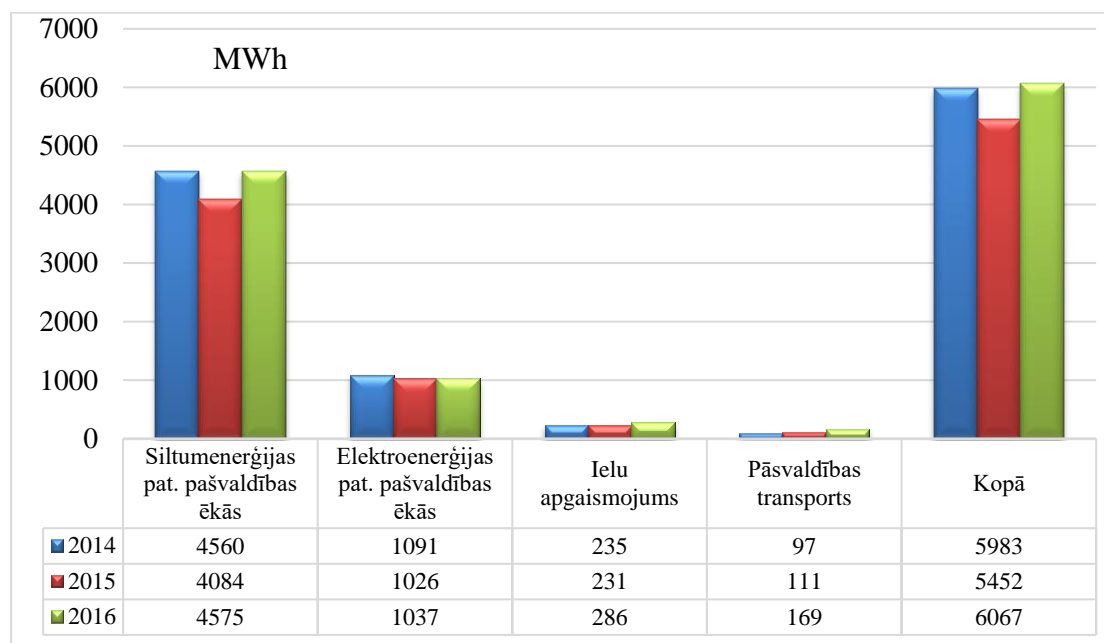
4.3. Enerģijas pārskats

Kopējais Ādažu novada enerģijas pārskats tika sagatavots IERP ietvaros. Lielākie enerģijas patērētāji Ādažu novada teritorijā ir mājāsaimniecības, pašvaldības un valsts iestādes, kā arī transporta sektors.

Pašvaldības enerģijas patēriņu veido trīs galvenie enerģijas patēriņa avoti:

- siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās;
- elektroenerģijas patēriņš ielu apgaismojumam;
- pašvaldības īpašumā esošais transports.

Enerģijas patēriņa dalījums 2014.-2016.gadā šajos sektors ir attēlots 4.2.attēlā.

4.2.attēls. Galvenie enerģijas patērētāji Ādažu novada pašvaldībā 2014.-2016.gadā

Lielākie pašvaldības enerģijas patērētāji ir sešas pašvaldības ēkas un ielu apgaismojums. Ņemot vērā, ka pašvaldības transports veido nelielu daļu no kopējā enerģijas patēriņa, EPS tas nav šobrīd iekļauts. Informācija par vēsturisko enerģijas patēriņu sešās pašvaldības ēkās, kā arī iespējamiem enerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem ir dota Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāna 4.nodaļā, kā arī katras ēkas energoauditā, kas veikti 2015.gadā. Visa dokumentācija atrodas Saimniecības un infrastruktūras daļā.

Sākotnējā enerģijas pārskata sagatavošanai tika veikti sekojoši darbi:

- ēkas enerģijas patēriņa datu analīze;
- ēku apsekošana;
- termogrāfija;
- telpu gaisa kvalitātes mērījumi (telpu gaisa temperatūras, relatīvā mitruma un CO₂ koncentrācijas mērījumi veikti visās ēkās);
- katlu dūmgāzu un efektivitātes mērījumi (4 ēkās);
- energoaudita pārskatu sagatavošana;
- energosertifikātu sagatavošana.

Informācija par vēsturisko elektroenerģijas patēriņu publiskajam ielu apgaismojumam, kā arī iespējamiem elektroenerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem ir dota Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāna 2.4. un 5.nodaļā.

Enerģijas pārskats tika sagatavots, balstoties uz publiskā apgaismojuma energoauditu, kas tika izstrādāts 2015.gadā un sastāv no divām galvenajām nodaļām: esošā ielu apgaismojuma sistēmas stāvokļa novērtējuma un priekšlikumiem sistēmas sakārtošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai.

Metodoloģija enerģijas patēriņa un arī pasākumu identificēšanai un novērtēšanai, tai skaitā atbildības ir aprakstīta Procedūrā 02.

4.4. Enerģijas bāzes līnija

Vēsturiskais enerģijas patēriņš pa galvenajām grupām ir dots 4.1.tabulā. Enerģijas bāzes līnijā izmantotie dati ir raksturoti sešu ēku energoauditos un ielu apgaismojuma auditā, kas atrodas Saimniecības un infrastruktūras daļā.

4.1.tabulā sniegtie siltumenerģijas patēriņa dati ir doti gan atbilstoši siltumenerģijas patēriņam attiecīgajā gadā, gan koriģēti, ņemot vērā grādu dienas (klimatu). Klimata korekcija ir veikta visu ēku/telpu kopējām siltumenerģijas patēriņam, kas iekļauj patērēto siltumenerģiju gan apkurei, gan karstajam ūdenim. Ņemot vērā, ka karstā ūdens uzskaitē nav līdz šim veikta, klimata koriģētie siltumenerģijas patēriņi jāizmanto tendenču raksturošanai.

4.1.tabula. Vēsturiskie enerģijas patēriņi

Patērētāju grupa	Gads			
	2014	2015	2016	2017
Siltumenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās (MWH/gadā)	4560	4084	4575	4300
Siltumenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās (ar klimata korekciju) (MWH/gadā)	4917	4901	5205	4945
Elektroenerģijas patēriņš pašvaldības ēkās (MWh/gadā)	1091	1026	1037	1020
Elektroenerģijas patēriņš publiskajam apgaismojumam (MWh/gadā)	235	231	286	290

Vēsturiskie enerģijas patēriņa dati katrā no augstāk minētajiem sektoriem ir pieejami arī mēnešu griezumā. Dati atrodas pie energopārvaldnieka un publiskā serverī.

Šobrīd par EPS bāzes gadu tiek pieņemts 2014.gads. Turpmāk par bāzes gadu tiek izvēlēts iepriekšējās gads (jo ir pieejami visi nepieciešamie enerģijas patēriņa dati) pirms tekošā gada, kad tiek izvirzīti jaunie EPS mērķi. Par bāzes gadu tiek pieņemts 2014.gads (pirms 2014.gada nebija korekta datu apkopošanas sistēma).

4.5. Energoefektivitātes rādītāji

Izmantotie energoefektivitātes rādītāji pašvaldību ēku novērtējumam:

- dabas gāzes patēriņš ar klimata korekciju, tūkst.m³/mēnesī un/vai gadā;
- aprēķinātais siltumenerģijas patēriņš ar klimata korekciju, MWh/mēnesī un gadā;
- Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš ar klimata korekciju, kWh/m² gadā;
- Īpatnējais elektroenerģijas patēriņš, kWh/m² gadā;
- siltumenerģijas patēriņš atkarībā no ārējās temperatūras, MWh/gadā.

Galvenais indikators, kas tiek izmantots katras pašvaldību ēkas raksturojumam gan lēmumu pieņemšanā, gan arī citos gadījumos ir īpatnējais enerģijas patēriņš (kWh/m² gadā), kas veidojas no attiecīgās ēkas klimata korigētā siltumenerģijas patēriņa un elektroenerģijas patēriņa summas gadā un dalīta uz ēkas apkurināmo platību. Aprēķinus veic energopārvaldnieks centralizēti katrai ēkai, izmantojot E02.01.moduli (skat. Procedūru 02).

Izmantotie energoefektivitātes rādītāji publiskā ielu apgaismojuma novērtējumam:

- kopējais elektroenerģijas patēriņš, kWh/mēnesī katrai sadalnei;
- Īpatnējais elektroenerģijas patēriņš attiecināts uz ceļa virsmu, kWh/km² gadā;
- ielu apgaismojuma darbības laiks, h/mēnesī;
- kopējais patēriņš pret tumsas stundām/faktisko darbības laiku, kWh/darbības laiks h mēnesī;
- vidējā darba jauda, kW.

Galvenais indikators, kas tiek izmantots katra publiskā ielu apgaismojuma vadības sadales posma raksturojumam lēmumu pieņemšanai par turpmākiem uzlabojumiem, gan arī citos gadījumos, šobrīd ir kopējais patēriņš katram sadales punktam pret tumsas stundām/faktisko darbības laiku, kWh/darbības laiks h mēnesī. Aprēķinus veic energopārvaldnieks centralizēti, izmantojot E02.02.moduli (skat. Procedūru 02).

4.6. Mērķi un energopārvaldības rīcības plāns

Ādažu novada pašvaldība apņemas nodrošināt novada attīstību, piemērojot ilgtspējīgus un videi draudzīgus principus. Ņemot vērā valsts politikas mērķus

enerģētikas sektorā, ilgtspējīgai enerģētikas attīstībai Ādažu novadā līdz 2020.gadam ir izvirzīti šādi mērķi:

- (1) samazināt novada radītās CO₂ emisijas par 20% (kumulatīvi), salīdzinot ar 2010.gada emisiju līmeni;
- (2) izstrādāt energopārvaldības sistēmu pašvaldībā atbilstoši ISO 50001 standartam līdz 2017.gada 1.novembrim;
- (3) samazināt enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās par 5% (kumulatīvi) attiecībā pret 2014.gadu;

Energopārvaldības mērķi pašvaldības ēkām un ielu apgaismojumam līdz 2017.gada nogalei ir šādi:

- izstrādāt energopārvaldības sistēmu pašvaldībā atbilstoši LVS EN ISO 50001:2012 standartam līdz 2017.gada 1.martam un ieviest to atbilstoši līdz 2017.gada 1.augustam;
  - nodrošināt siltumenerģijas patēriņa samazinājumu 6 pašvaldības ēkās par 200 MWh attiecībā pret 2014.gadu;
  - nodrošināt efektīvu elektroenerģijas patēriņu publiskajam ielu apgaismojumam.
- Rīcības plāns līdz 2017.gada nogalei:

Nr.	Rīcība	Atbildīgais	Terminš
1	Organizēt ĀN izglītības iestādēs energoefektivitātes grupas apmācībām par EPS un iespējām samazināt enerģijas patēriņu	Energopārvaldnieks	2016.gada decembris – 2017. gada marts
2	Sagatavot EPS rokasgrāmatu un procedūras	Energopārvaldnieks	2016.gada decembris-2017.gada februāris
3	Sagatavot un apstiprināt lēmumus par EPS vadības grupu un atbildīgajiem	Energopārvaldnieks	2016.gada decembris
4	Izstrādāt un nepārtraukti lietot un papildināt EPS ēku enerģijas patēriņa analīzes modeli	Energopārvaldnieks	2017.gadā regulāri
5	Izstrādāt un nepārtraukti lietot un papildināt Publiskā apgaismojuma analīzes modeli	Energopārvaldnieks	2017.gadā regulāri
7	Veikt EPS iekšējo auditu	Energopārvaldnieks	2017.gada janvāris
8	Organizēt pirmo Vadības pārskatu	Energopārvaldnieks	2017.gada februāris
9	Klasificēt pašvaldības ēkas, kurās ir visaugstākie īpatnējie enerģijas patēriņi un noteikt šo ēku galvenos enerģijas patērētājus un paradumus	Energopārvaldnieks	2017.gada februāris
10	Identificēt 5 nozīmīgās publiskā ielu apgaismojuma vadības sistēmas, kas tērē visvairāk un apkopot detalizētu tehnisko informāciju par visiem šo parametriem un ietekmējošiem faktoriem;	Energopārvaldnieks	2017.gada marts

Šie pasākumi līdz 2017.gada beigām dos šādus rezultātus:

- ieviesta energopārvaldības sistēma;
- samazinājās siltumenerģijas patēriņš 6 pašvaldības ēkās par 200 MWh attiecībā pret 2014. gadu;

Metodoloģija jaunu mērķu un uzdevumu noteikšanai ir aprakstīta Procedūrā 03.

5. Ieviešana

5.1. Kompetence, apmācības un informētība

Visu iesaistīto personu kompetences novērtēšanai tiek saglabāti pieraksti, t.i. izglītību palielinošo dokumentu, apmācības kursu un citu attiecīgo dokumentu kopijas, kas glabāsies Personāldaļā.

5.1.tabulā ir definētas kvalifikācijas un apmācību prasības, kādām ir jāatbilst personālam, kas ir iesaistīts energopārvaldības sistēmas izveidē, ieviešanā, uzraudzībā un uzlabošanā.

5.1.tabula: Kvalifikācijas un apmācību prasības EPS iesaistītajam personālam

Atbildīgajam izpildītājam	IERP Vadības grupas locekļiem
Augstākā izglītība (ieteicams tehniskā)	Augstākā izglītība
Izietas apmācības par energopārvaldību	Izietas apmācības par energopārvaldību
Vismaz 2 gadu pieredze ar ilgtspējīgu attīstību un enerģētiku saistītos jautājumos	
Vismaz 5 gadu darba pieredze	Vismaz 2 gadu pieredze ieņemamajā amatā, kas saistīts ar esošajiem EPS pienākumiem

Pašvaldība nodrošinās, ka visi pašvaldības darbinieki (t.sk. ārpalpojuma sniedzēji) energopārvaldības sistēmas izveides un ieviešanas procesa laikā vismaz reizi gadā tiek informēti par:

- pašvaldības enerģētikas politiku, tās mērķiem, EPS procedūrām un nosacījumiem;
- darbinieku lomu, atbildībām un par EPS ieviešanu atbildīgajām personām un institūcijām;
- to, kādus ieguvumus sniedz EPS izveide un ieviešana pašvaldībā, kādi ir rezultāti;
- to, kā darbinieku uzvedība var ietekmēt enerģijas patēriņu un ko var darīt, lai enerģijas patēriņu samazinātu.

Pārējā kārtība un prasības, kas jāievēro kompetences, apmācības un informētības nodrošināšanai, ir definētas Procedūrā 04.

5.2. Komunikācija

Ādažu novada domes EPS ieviešanas iekšējā komunikācija tiek nodrošināta šādās sapulcēs:

- IERP vadības darba grupās;
- Vadības apspriedēs;
- Izpilddirektora plānošanas sapulcēs.

Pašvaldības vadošie darbinieki (struktūrvienību vadītāji) ir atbildīgi par sapulcēs izskatīto jautājumu, pieņemto lēmumu un citas informācijas nodošanu savas struktūrvienības darbiniekiem.

Izpilddirektors kopā ar Energopārvaldnieku vismaz reizi gadā organizē iesaistīto darbinieku kopsapulci/apmācības, kurās informē par:

- EPS darbības efektivitāti un tās tendencēm;
- galvenajām problēmām, neatbilstībām;
- EPS darbības sasniegumiem (labumiem);
- iekšējo un ārējo auditu rezultātiem;
- IERP darba grupas sapulces rezultātiem un pieņemtajiem lēmumiem, noteiktajiem mērķiem;
- u.c.

Jebkurš pašvaldības darbinieks var iepazīties ar EPS rokasgrāmatu pie energopārvaldnieka, sniegt viņam(-i) savus komentārus vai ieteikumus, kā uzlabot EPS ieviešanu pašvaldībā. Darbinieku kopsapulces tiek protokolētas.

Pirmās sapulces laikā pašvaldība lems par enerģētikas politikas, EPS un energoefektivitātes rādītāju izziņošanu plašākai sabiedrībai. Ja šāds lēmums tiks pieņemts, SID daļa nodrošinās informācijas pieejamību pēc iespējas plašākai sabiedrībai.

Lai informētu sadarbības partnerus un sabiedrību kopumā par veiktajiem uzlabojumiem energopārvaldības jomā, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar ilgtspējīgu enerģijas lietojumu pašvaldības teritorijā, pašvaldība savā mājas lapā publicē pārskatu par aktuālo energopārvaldības sistēmu pašvaldībā.

Detalizēta iekšējās un ārējās komunikācijas kārtība ir aprakstīta Procedūrā 05.

5.3. Dokumentācija

5.3.1. Dokumentācijas prasības

Visa EPS dokumentācija papīra un elektroniskā veidā atrodas Saimniecības un infrastruktūras daļā. Tā iekļauj:

- aprakstu par EPS izveidi Ādažu novada pašvaldībā, tai skaitā:
  - energopārvaldības sistēmas robežas;
  - enerģētikas politiku;
  - mērķus un rīcības
- ēku un ielas apgaismojuma energoauditus;
- Ādažu novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2015.-2020.gadam un ar to saistītā dokumentācija;
- dokumentus, ieskaitot visus pierakstus, ko nosaka ISO 50001 standarts;
- citus dokumentus, ko nosaka pašvaldība.

5.3.2. Dokumentu vadība

Šajā EPS rokasgrāmatā un ar to saistītajās procedūrās ir iekļautas visas ar dokumentu vadību saistītās prasības.

Energopārvaldnieks ir atbildīgs par:

- kvalitatīva IERP izstrādi un tā ieviešanas monitoringu un uzraudzību;
- energopārvaldības sistēmas izveidi, ieviešanu, uzturēšanu un nepārtraukto pilnveidošanu, atbilstoši LVS EN ISO 50001:2012 standarta prasībām;
- savlaicīgu dokumentu aktualizāciju vai jaunu dokumentu izstrādi;
- nepārtrauktu centralizētās enerģijas patēriņa uzskaites sistēmas (no 2012.g.) darbību, nodrošinot ikmēneša siltumenerģijas vai kurināmā un elektroenerģijas patēriņa datu analīzi visās pašvaldības iestāžu ēkās;
- pašvaldības iestāžu darbinieku izglītošanu energotaupībā un citos enerģijas politikas jautājumos;
- ziņojuma sagatavošanu par IERP un EPS mērķu sasniegšanas rezultātiem, sniedzot priekšlikumus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem pašvaldības ēkās;
- EPS robežu noteikšanu un paplašināšanu, kā arī par kritērijiem un metodēm EPS uzturēšanā un kontrolē;
- nepieciešamās informācijas sniegšanu par pašvaldības ēkas enerģijas patēriņa un energoefektivitātes indikatoriem ES un valsts finansēto projektu dokumentācijas izstrādei energoefektivitātes uzlabošanas jomā, u.t.t.

IERP vadības grupas vadītājs ir atbildīgs par dokumentu apstiprināšanu.

Detalizētāka dokumentu vadība un kārtība ir atrunāta Procedūrā 06.

5.4. Darbības kontrole

Lai nodrošinātu un kontrolētu EPS operatīvo darbību pašvaldības ēku apsaimniekošanā, tiek veiktas šādas darbības:

- katras pašvaldības ēkas atbildīgais tehniskais darbinieks veic ēkas apsaimniekošanu pēc līdzšinējās prakses;
- katras pašvaldības ēkas atbildīgais tehniskais darbinieks katru mēnesi sniedz energopārvaldniekam siltumenerģijas, elektroenerģijas un aukstā ūdens patēriņa datus;
- energopārvaldnieks šos datus vada EPS Ēku enerģijas patēriņa analīzes modelī un veic šo datu analīzi, salīdzinot it īpaši īpatnējo enerģijas patēriņa rādītājus ar iepriekšējā perioda rādījumiem;
- gadījumā, ja tiek novērots attiecīgā mēneša enerģijas patēriņa pieaugums virs 10%, salīdzinot ar daudzgadīgo vidējo dotajā mēnesī, energopārvaldnieks izskata energoefektivitātes rādītājus, veic pierakstus. Gadījumā, ja datu analīzes rezultātā energopārvaldnieks pārliecinās, ka rādītāji ir virs normas, viņš(-a) sazinās ar attiecīgās ēkas tehnisko darbinieku, lai noskaidrotu izmaiņu cēloni;
- gadījumā, ja cēlonis ir izskaidrojams un ticams, tehniskais darbinieks kopā ar energopārvaldnieku vienojas par turpmāko rīcību;
- gadījumā, ja tehniskajam darbiniekam nav skaidrojuma, energopārvaldnieks (ja nepieciešams, pieaicinot pārstāvjus no citām nodaļām) veic vizīti attiecīgajā iestādē un izvērtē enerģijas lietojumu un izmaiņu cēloņus, kā arī veic korektīvās darbības. Par visām darbībām tiek veikti un saglabāti pieraksti, izmantojot E11.02: EPS neatbilstības identificēšanas, cēloņu un novēršanas veidlapu.
- energopārvaldnieks reizi pusgadā (ja nepieciešams arī biežāk) informē Izpilddirektoru par konstatētajām neatbilstībām pašvaldības ēkās.

Lai nodrošinātu un kontrolētu EPS operatīvo darbību publiskā ielu apgaismojuma apsaimniekošanā, tiek veiktas šādas darbības:

- publiskā ielu apgaismojuma apsaimniekošana tiek veikta pēc līdzšinējās prakses;
- energopārvaldnieks katru mēnesi:
  - o apkopo elektroenerģijas patēriņa datus par katru vadības sadales punktu
  - o šos datus vada Publiskā apgaismojuma analīzes modelī, un

- veic šo datu analīzi, salīdzinot it īpaši īpatnējo enerģijas patēriņa rādītājus ar iepriekšējā perioda rādītumiem;
- gadījumā, ja tiek novērots attiecīgā mēneša enerģijas patēriņa pieaugums virs 10%, salīdzinot ar daudzgadīgo vidējo dotajā mēnesī, energopārvaldnieks izskata energoefektivitātes rādītājus, veic pierakstus. Gadījumā, ja datu analīzes rezultātā energopārvaldnieks pārliecinās, ka rādītāji ir virs normas, viņš(-a) sazinās ar ielu apgaismojuma apsaimniekošanas uzņēmumu, lai noskaidrotu izmaiņu cēloni;
- gadījumā, ja cēlonis ir izskaidrojams un ticams, energopārvaldnieks kopā ar ielu apsaimniekošanas uzņēmumu vienojas par turpmāko rīcību;
- gadījumā, ja ielu apsaimniekošanas uzņēmuma pārstāvjiem nav skaidrojuma, energopārvaldnieks (ja nepieciešams, pieaicinot citus speciālistus) veic attiecīgā posma apskati un izvērtē enerģijas lietojumu un izmaiņu cēloņus, kā arī veic korektīvās darbības. Par visām darbībām tiek veikti un saglabāti pieraksti, izmantojot E11.02: EPS neatbilstības identificēšanas, cēloņu un novēršanas veidlapu..

Enerģijas patēriņa uzskaitē tiek veikta atbilstoši monitoringa plāna struktūrai, ko energopārvaldnieks izstrādā un piedāvā IERP darba grupai. Monitoringa plānā ir iekļauti šādi punkti:

- enerģijas veidi, kuriem jāveic monitorings;
- parametrus, kas raksturo enerģijas patēriņu un to ietekmē;
- atbildīgo iesaistīto pušu, kas apkopo datus, funkcijas;
- datu uzskaites formu, kurā tiek apkopotas arī citas EPS komponentes;
- datu uzskaites biežumu;
- uzskaites sistēmas mērinstrumenti, kas nodrošina patēriņa datu ticamību un pieejamību;
- indikatorus.

Monitoringa plāna kārtība tiek atrunāta gan rokasgrāmatas 6.nodaļā, gan Procedūrā 07.

5.5. Projektēšanas plānošana (pirms iepirkuma)

Projektēšanas plānošanas kārtībā ir atrunāta Procedūrā 08.

5.6. Energopakalpojumu, produktu, iekārtu un enerģijas iepirkumi

Zaļā iepirkuma izmantošana nodrošina, ka Ādažu novada pašvaldība, veicot publisko iepirkumu, ņem vērā ilgtermiņa vides aspektus. Viens no būtiskākajiem zaļā iepirkuma aspektiem ir nodrošināt iepirkuma ilgtspējīgumu, iegādājoties kvalitatīvu, efektīvu un

videi draudzīgu produktu vai pakalpojumu. Tas ļautu pašvaldībai izvēlēties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Piemēram, iepērkot jaunas elektroiekārtas, tiek ņemts vērā iekārtu elektroenerģijas patēriņš, darba mūžs un iekārtas kopējās dzīves cikla izmaksas. Tas samazinātu dažādu risku esamību iekārtas vai pakalpojuma izmantošanas laikā, kas varētu rasties, izvēloties iepirkumu, balstoties tikai uz iekārtas vai pakalpojuma cenu.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas mājas lapā¹ ir pieejamas vadlīnijas zaļā iepirkuma ieviešanai, kas atvieglos arī iepirkuma nolikuma izstrādi pašvaldībā. Līdz šim zaļā iepirkuma prasības ir izstrādātas un attiecināmas uz šādām grupām:

- iekštelpu un ielu apgaismojums;
- sadzīves tehnika;
- biroju tehnika;
- transportlīdzekļi.

Līdz ar to zaļā iepirkuma prasības tiks piemērotas iepirkumiem, kuru rezultātā Ādažu novadā var panākt gan siltumenerģijas, gan elektroenerģijas patēriņa samazinājumu. Par energoefektivitātes rādītāju piemērošanu iepirkumos ir atbildīga pašvaldības Juridiskā un iepirkuma daļa. Atbildīgā daļa energoefektivitātes kritērijus apspriež ar Saimniecības un infrastruktūras daļu.

Procedūrā 09 ir atrunāta kārtība, kādā tiek veikti energopakalpojumu, produktu, iekārtu un enerģijas iepirkumi.

¹ http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/zalais_publickais_iepirkums/

Atbildīgā pašvaldības struktūrvienība par energopārvaldības izveidi un ieviešanu Ādažu novadā ir Saimniecības un infrastruktūras daļa. Jau šobrīd enerģijas pakalpojumu rēķinu apmaksā tiek saskaņota pirmkārt ar šo nodaļu, un tai ir nepieciešamie priekšnosacījumi sistēmas ieviešanai novadā. Energo pārvaldības sistēmas ieviešanas uzraudzību Ādažu novadā nodrošinās IERP darba grupa.

Turpmāka esošā enerģijas patēriņa ikmēneša uzskaitē sešās pašvaldības iestādēs un ielu apgaismojumam tiks organizēta, izmantojot Excel vidē izveidotus instrumentus. Saimniecības un infrastruktūras daļas atbildīgais darbinieks (energo pārvaldnieks) vienā failā apkopos šādus ikmēneša datus par pašvaldības ēkām:

- dabas gāzes patēriņš;
- siltumenerģijas patēriņš (ja ir uzstādīts atsevišķs skaitītājs);
- elektroenerģijas patēriņš;
- kurināmā/elektroenerģijas tarifs;
- vidējā ārējais temperatūra.

Otrā failā darbinieks apkopos datus par elektroenerģijas patēriņu ielu apgaismojumam un sistēmas darbināšanas ilgumu (ja iespējams). Abi faili atrodas Saimniecības un infrastruktūras daļas datorā.

Visi skaitītāji ik gadu ir jāpārbauda un attiecīgie dokumenti ir jā saglabā kopā ar pārējo EPS dokumentāciju. Par skaitītāju kalibrēšanu un atbilstību normām ir atbildīga Saimniecības un infrastruktūras daļa.

Gadījumā, ja energopārvaldnieks konstatē enerģijas rādītāju datu nesakrītību, t.i. enerģijas patēriņa izmaiņas ir 10% virs vidējā rādītāja, tas tiek izmeklēts. Energo pārvaldnieks par to informē Izpildedzi, un tiek meklēts iemesls enerģijas patēriņa pieaugumam. Pieraksti par šiem gadījumiem ir pieejami EPS dokumentācijā Saimniecības un infrastruktūras daļā.

6.2. Atbilstības novērtējums normatīvajiem un citiem aktiem

Rokasgrāmatas 4.2.sadaļā un Procedūrā 01 ir definēta kārtība, kā pašvaldībā tiek organizēta sekošana normatīvo aktu izmaiņām.

6.3. EPS iekšējais audits

Pašvaldība reizi gadā veic EPS iekšējo auditu, lai izvērtētu:

- atbilstību plānotajiem energopārvaldības pasākumiem, ieskaitot tos, kas noteikti ISO 50001 standartā;

- atbilstību noteiktajiem enerģētikas mērķiem;
- vai EPS ir efektīvi ieviesta un uzturētā, kā arī vai uzlabojas energoefektivitātes rādītāji.

Audita plāns un grafiks tiek sastādīts, ņemot vērā procesu nozīmīgumu, kā arī iepriekšējo auditu rezultātus. Auditoru izvēle un to rīcība nodrošinās auditēšanas procesa objektivitāti. Lēmumu par auditoriem pieņem Izpilddirektors.

Audita rezultāti tiek saglabāti kopā ar pārējo EPS dokumentāciju un par tiem tiek ziņots pašvaldības Domei un/vai IERP darba grupai.

6.4. Neatbilstības, korekcijas, korektīvās un preventīvās darbības

Pašvaldība risina konstatētās un iespējamās neatbilstības, veicot nepieciešamās korekcijas, korektīvās un preventīvās darbības, ieskaitot:

- pārskatot esošās vai potenciālās neatbilstības;
- nosakot esošo vai potenciālo neatbilstību iemeslus;
- izvērtējot rīcības nepieciešamību, lai neatbilstības neatkārtotos;
- nosakot un ieviešot nepieciešamās rīcības;
- saglabājot korektīvo un preventīvo darbību pierakstus;
- izvērtējot korektīvo vai preventīvo rīcību efektivitāti.

Pašvaldībā korektīvās darbības izstrādātas, lai identificētu neatbilstības, noteiktu neatbilstību cēloņus, novērstu neatbilstības un to atkārtotu rašanos, īstenotu nepieciešamos neatbilstību novēršanas pasākumus un protokolēt tos. Neatbilstību dokumentēšana notiek saskaņā ar pielikumu E11.02: EPS neatbilstības identificēšanas, cēloņu un novēršanas veidlapa. Veidlapas pilda energopārvaldnieks. Visas novirzes no bāzes gada enerģijas patēriņa energopārvaldnieks reģistrē Noviržu reģistrā (E11.03), bet neatbilstības – Neatbilstību reģistrā (E11.04). Neatbilstību maksimālais novēršanas laiks ir 30 dienas no neatbilstības reģistrēšanas.

Veiktie EPS uzlabošanas pasākumi tiek apkopoti EPS veikto korektīvo un preventīvo darbību reģistrā (Pielikums E11.01: Veikto korektīvo un preventīvo darbību reģistrs Ādažu novada EPS ietvaros), ko aizpilda energopārvaldnieks.

6.5. Pierakstu kontrole

Pašvaldība izveido un uztur pierakstus, lai demonstrētu atbilstību EPS nosacījumiem un LVS EN ISO 50001:2012 standartam, kā arī sasniegtajiem energoefektivitātes rādītājiem. Pašvaldība definē un ievieš kontroli, lai nodrošinātu pierakstu identifikāciju, atgūšanu un saglabāšanu. Pieraksti ir un būs lasāmi, identificējami un izsekojami.

7. Pārvaldības pārskats

Reizi gadā Ādažu novada dome izvērtēs pašvaldībā izveidoto EPS, lai nodrošinātu nepārtrauktu tās piemērotību, adekvātumu un efektivitāti. Visi vadības veiktie pieraksti tiks saglabāti EPS dokumentācijā.

7.1. Informācija pārvaldības pārskata veikšanai

Pārvaldības pārskatā tiks ņemta vērā šāda informācija:

- a) veiktie pasākumi kopš iepriekšējā pārvaldības pārskata;
- b) enerģētikas politikas pārskats;
- c) energoefektivitātes rādītāju un attiecīgo indikatoru pārskats;
- d) atbilstības novērtējuma rezultāti, kas saistīti ar normatīvajiem aktiem un to izmaiņām;
- e) izvērtējums par izvirzīto mērķu sasniegšanu;
- f) EPS audita rezultāti;
- g) korektīvo un preventīvo darbību statuss;
- h) prognozētie energoefektivitātes rādītāji nākamajam periodam;
- i) rekomendācijas uzlabojumiem.

7.2. Pārvaldības pārskata rezultāti

Pārvaldības pārskata ziņojumā ir jāiekļauj jebkādi lēmumi vai rīcības, kas saistītas ar:

- a) izmaiņām pašvaldības enerģijas rādītāju sasniegšanā;
- b) enerģētikas politikas izmaiņām;
- c) energoefektivitātes indikatoru izmaiņām;
- d) mērķu, uzdevumu un citu EPS elementu izmaiņām, kas atbilst pašvaldības saistībām nodrošināt nepārtrauktu uzlabojumu;
- e) izmaiņām resursu nodrošināšanā.